

Hallás utáni daltanítás

Kismartony Katalin

Játékfűzés

- néhány játék folyamatosan – mindegyik többször, különböző mozgások, játékmódok
- a gyerekek játsszák kedvvel

Bújj, bújj, zöld ág ...

Hej, a sályi piacon ...

(Forrai Katalin: Ének az óvodában, 88. sz.)

Csön, csön, gyűrű ...

a) Globális daltanítás/módszer
(érdeemes játékfűzés középső darabjaként
tanítani az újat)

1 - általában magyar népi gyermekjátékok
tanításakor

(≈ óvodai dalosjáték tanításához)

2 - a játékelemeket fokozatosan a szöveghez
és a mozgáshoz kapcsolva, tanítói énekbe
fokozatosan bekapcsolódva (Hagyományok Háza)

3 - Ellenőrzés/hibajavítás: tanítói kiemelt szöveges részlet dallamrajzzal – visszaénekeltetés, majd egész dallam

4 - ritkán „megjátszott” szöveg (A part alatt, Fehér liliomszál, Én kis kertem), de jellemzően nem a magyar kultúra része

Réti – Döbrössy (szerk.): Az ének-zene tantárgy-pedagógiája

ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2012.

Hallás utáni daltanítás (35 – 40. old.)

Kiss Anna Eszter

versenytanítás részlete

b) részenként/részekre bontással)

(gyors módszer, irányítás végig a tanító
kezében)

- **motiválás/érdekes mondat/ rejtvény**
- **tanítói élményszerű bemutatás –
spontán reakciók**

- első vsz. (vagy első néhány vsz.) éneklése többször, kérdések a szöveg részleteire vonatkozzanak

- ezek után kérjük a gyerekek visszhangszerű énekét (kézzel jelezve, ki, mikor énekeljen)

- négy részre bontás esetén: 1; 2; 1-2; 3;4; 3-4; 1-4 (sorok kh. és zh. tudása!)

- algoritmus (Csillagné-Kerecsényi könyv), lépések a gyerekek alapos ismerete okán kihagyhatóak
- fontos: a legnehezebb (általában a 3. sor) rész is kellő figyelmet kapjon

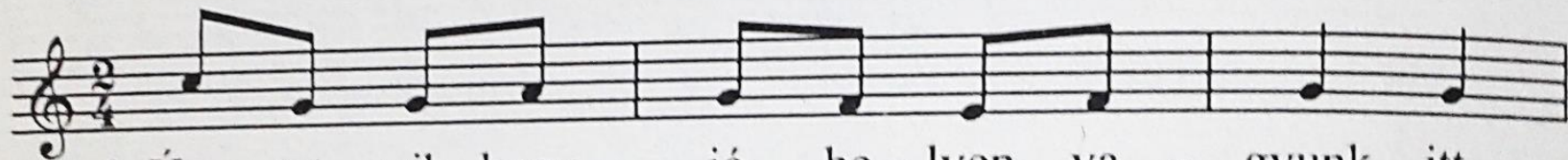
-Ellenőrzés/hibajavítás: tanítói kiemelt szöveges részlet dallamrajzzal – visszaénekeltetés, majd egész dallam(rész)

(Ismételt tanítói bemutatás sokat lendíthet)

Változatos gyakoroltatás, majd jól tudott dalok közé csokorba illesztve

Úgy tetszik, hogy

Nagyszalonta (Bihar) Kodály Z.

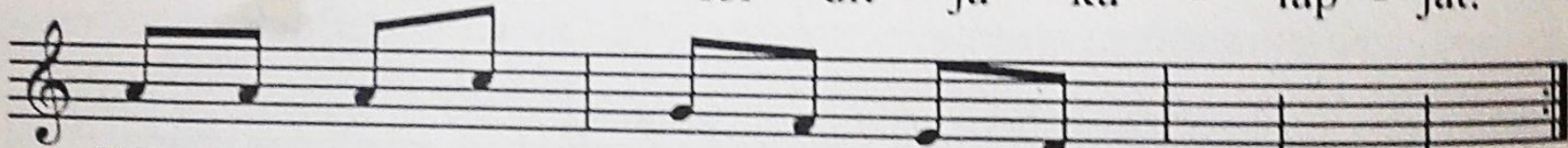
1. Úgy tet - szik, hogy jó he - lyen va - gyunk itt,
2. Vég - bú - csú - nak ha - mar vé - ge lé - szen,

Úgy tet - szik, hogy más - kor is vol - tunk itt;
Sze - gény le - gény a - kár - mer - re mé - gyen;

Mu - las - sunk hát egy, vagy két ó - rá - ig,
A - kár - mer - re for - dít - ja ka - lap - ját:

Vég - bú - csú - kat míg ki nem ad - ják itt.
Sze - gény le - gény így é - li vi - lá - gát.

c) tudatosított memorizálással
gyerekek tudására is épít, időigényes

motiválás/érdekes mondat/ rejtvény

**tanítói élményszerű bemutatás – spontán
reakciók**

első vsz. (vagy első néhány vsz.) éneklése
többször, kérdések a szöveg részleteire
vonatkoznak

a tanító olyan kérdéseket tegyen fel, ami segíti a daltanulást és tudnak rá válaszolni a gyerekek (dúdolva, hogy a megfigyelésnél a szöveg ne vonja el a figyelmet)

- szerkezet, forma
- azonos, hasonló, különböző ritmusú sorok (halk ritmuskövetéssel)
- azonos, hasonló, különböző dallamú sorok (dallamrajzzal követve a tanító szövegtelen énekét)

további példák a tp. könyvben

Ellenőrzés/hibajavítás: tanítói kiemelt szöveges részlet dallamrajzzal – visszaénekeltes, majd egész dallam(rész)

(Ismételt tanítói bemutatás sokat lendíthet)

Változatos gyakoroltatás, majd jól tudott dalok közé csokorba illesztve

d) refrénes dalok

motiválás/érdekes mondat/ rejtvény

tanítói élményszerű bemutatás – spontán reakciók

néhány vsz. tanítói bemutatás után jó tanítói kérdéssel irányítva

először a refrén éneklésébe kapcsolódnak be a gyerekek

utána tanítsuk az első részt (ha szükséges részekre bontással)

Ellenőrzés/hibajavítás: tanítói kiemelt szöveges részlet dallamrajzzal – visszaénekeltetés, majd egész dallam(rész)

Változatos gyakoroltatás, majd jól tudott dalok közé csokorba illesztve

Dobszay László (1984): A magyar dal
könyve, Zeneműkiadó Vállalat, Budapest

Ma énekelt (új) dalok csokorban:

Hej, a sályi piacon (E=mi)

Ideki a piacon (E=mi)

(Dobszay László: A magyar dal könyve 137.sz.)

Úgy tetszik, hogy jó helyen ... (C=dó')

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Hallás utáni daltanítás (a, b, c, d)

a) globális (érdemes játékfűzés középső darabjaként)

általában magyar népi gyermekjátékok tanításakor (≈óvodai dalos játék tanításához)

a játékelemeket fokozatosan a szöveghez és a mozgáshoz kapcsolva, tanítói énekbe fokozatosan bekapcsolódva

Ellenőrzés/hibajavítás: tanítói kiemelt szöveges részlet dallamrajzzal – visszaénekeltes, majd egész dallam

ritkán „megjátszott” szöveg (A part alatt, Fehér liliomszál, Én kis kertem), de jellemzően nem a magyar kultúra része

b) részenként (részekre bontással) – gyors módszer, irányítás végig a tanító kezében

motiválás/érdekes mondat/ rejtvény

tanítói élményszerű bemutatás – spontán reakciók

első vsz. (vagy első néhány vsz.) éneklése többször, kérdések a szöveg részleteire vonatkozzanak

ezek után kérjük a gyerekek visszhangszerű énekét (kézzel jelezve, ki, mikor énekeljen)

négy részre bontás esetén: 1; 2; 1-2; 3;4; 3-4; 1-4 (Sorok kh. és zh. tudása! A tanító kapcsolja a bemutató énekét mindig a már megtanított részekhez.)

algoritmus (Csillagné-Kerecsényi könyv mozzanatsora), lépések a gyerekek alapos ismerete okán kihagyhatóak

fontos: a legnehezebb (általában a 3. sor) rész is kellő figyelmet kapjon

tanító segíthet: azonos ritmusú sorok; azonos dallamú sorok vagy jellegzetes fordulat dallamrajzával

Ellenőrzés/hibajavítás: tanítói kiemelt szöveges részlet dallamrajzzal – visszaénekeltetés, majd egész dallam(rész)

(Ismételt tanítói bemutatás sokat lendíthet)

Változatos gyakoroltatás, majd jól tudott dalok közé csokorba illesztve

c) tudatosított memorizálással – gyerekek tudására is épít, időigényes

motiválás/érdekes mondat/ rejtvény

tanítói élményszerű bemutatás – spontán reakciók

első vsz. (vagy első néhány vsz.) éneklése többször, kérdések a szöveg részleteire vonatkoznak

a tanító olyan kérdéseket tegyen fel, ami segíti a dal tanulást és tudnak rá válaszolni a gyerekek (dúdolva, hogy a szöveg ne vonja el a figyelmet)

- szerkezet, forma
- azonos, hasonló, különböző ritmusú sorok (halk ritmuskövetéssel)
- azonos, hasonló, különböző dallamú sorok (dallamrajzzal követve a tanító szövegtelen énekét)

majd részenkénti dal tanítás szöveggel

Ellenőrzés/hibajavítás: tanítói kiemelt szöveges részlet dallamrajzzal – visszaénekeltetés, majd egész dallam(rész)

(Ismételt tanítói bemutatás sokat lendíthet)

Változatos gyakoroltatás, majd jól tudott dalok közé csokorba illesztve

d) refrénes dalok

motiválás/érdekes mondat/ rejtvény

tanítói élményszerű bemutatás – spontán reakciók

néhány vsz. tanítói bemutatás után jó tanítói kérdéssel irányítva

- először a refrén éneklésébe kapcsolódjanak be a gyerekek
- utána az első részt (ha szükséges részekre bontással) tanítsuk

Ellenőrzés/hibajavítás: tanítói kiemelt szöveges részlet dallamrajzzal – visszaénekeltes, majd egész dallam(rész)

Változatos gyakoroltatás, majd jól tudott dalok közé csokorba illesztve